

SAMRÅDSUNDERLAG

Inför ansökan om nytt tillstånd för
reningsverket i Jämshög, Olofström
Kommun

Sammanfattning

Olofström Kraft AB är huvudman för VA-verksamheten i Olofström kommun. Föreliggande samrådsunderlag har upprättats på uppdrag av Olofströms Kraft för att utgöra underlag till en ansökan om nytt tillstånd enligt 9 och 7 kapitlet miljöbalken (SFS 1998:808) vid reningsverket i Jämshög, Olofströms kommun, Blekinge län.

Jämshög reningsverk ligger i södra delen av Jämshög, nära länsgränsen till Skåne. Reningsverket tillförs kommunalt och visst industriellt avloppsvatten från tätorterna Olofström, Jämshög, Kyrkhult, Gränum och Vilshult. Antalet anslutna är cirka 11 000 personer. Ansökan föranleds av att verksamheten idag har ett gammalt tillstånd samt att anläggningen behöver kompletteras med kväverening för att uppfylla avloppsdirektivet (EU) 2024/3019.

Olofström Kraft avser därför att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken för att bedriva verksamhet på befintlig plats. Verksamheten kommer att ha kapacitet för att ta emot och rena avloppsvatten från en belastning motsvarande maximalt 15 000 personekvivalenter. I den nu aktuella ansökan avses inte några ytterligare ytor tas i anspråk utan om- och nybyggnationer inom befintlig fastighet bedöms vara tillräckliga för att klara kommunens behov av rening av avloppsvatten.

I recipienten Holjeån finns områden som är värdefulla för art- och habitat samt för fågellivet, bland annat Natura 2000-området benämnt *Ljungryda*. Natura 2000-områden är skyddade enligt EU-lagstiftning. Verksamheter som kan påverka Natura 2000-områden behöver tillstånd enligt miljöbalken. Olofström Krafts tillståndsansökan omfattar därför även ansökan om tillstånd med avseende på Natura 2000-områden nedströms reningsverkets utsläppspunkt.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Administrativa uppgifter	3
Introduktion	4
Syfte	4
Avgränsningar	4
Samrådsprocessen	4
Lokalisering	4
Orientering	4
Planförutsättningar	5
Detaljplan	5
Skyddade områden	6
Recipient	8
Skräbeån	9
Verksamhetsbeskrivning	9
Nuvarande verksamhet	9
Befintligt tillstånd	10
Alternativ	11
Nollalternativ	11
Alternativ lokalisering	11
Alternativ recipient	12
Valt alternativ	12
Utformning	13
Miljöpåverkan av verksamheten	13
Utsläpp till vatten	14
Utsläpp till luft	15
Utsläpp till mark	15
Transporter	15
Slam och avfall	15
Buller	15
Resursanvändning och råvaror	15
Markanvändning	16
Risk för incidenter och olyckor	16
Miljömål	16
Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll	16
Referenser	17

Administrativa uppgifter

Verksamhetsutövarens juridiska namn	Olofströms Kraft AB
Organisationsnummer	556415-2436
Anläggningsnummer	1060-50-001
Postadress	Bromöllavägen 182 20
Kontaktperson	Björn Bergstrand
Telefon	0454-980 28
E-post	bjorn.bergstrand@okab.net
Fastighetsbeteckning	Jämshög 8:81
Fastighetsägare	Olofströms kommun
Kommun	Olofström
Tillsynsmyndighet	Miljöförbundet Blekinge Väst
Huvudverksamhetens kod enligt miljöbalken	Verksamhetskod 90.10 Avloppsreningsanläggning med en anslutning av fler än 2 000 personer eller som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter.

Introduktion

Syfte

Ansökan avser en utbyggnad för att möta mer omfattande krav på rening samt minska påverkan vid låga flöden till Holjeån vid reningsverket i Jämshög, Olofström kommun.

Reningsverket i Jämshög behöver omprövas och kompletteras med kväverening. Jämshög reningsverk föreslås utformas för en tillståndsgiven belastning i storleksordningen 15 000 personekvivalenter (pe).

Avgränsningar

Reningsverket utgör inte en så kallad industriutsläppsverksamhet. Den utgör inte heller verksamhet med storskalig kemikaliehantering, det vill säga den omfattas inte av de så kallade "Sevesobestämmelserna".

Ledningsnätet med pumpstationer är inte tillståndspliktigt, men utgör en förutsättning för att avloppsvattnet ska kunna ledas till och behandlas i reningsverket. Ledningsnätet kommer inte att ingå i ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen annat än att det beskrivs eftersom det utgör följdverksamhet till verksamheten vid Jämshög reningsverk.

Samrådsprocessen

Inför den kommande ansökan avser Olofströms Kraft att ha avgränsningssamråd med länsstyrelsens miljöprövningsenhet, tillsynsmyndigheten och de enskilda parter (övriga statliga myndigheter, kommuner och allmänheten) som kan antas bli berörda av verksamheten.

Samrådet kommer att genomföras genom samrådsmöte, direktutskick samt annonsering i bland annat lokaltidningar.

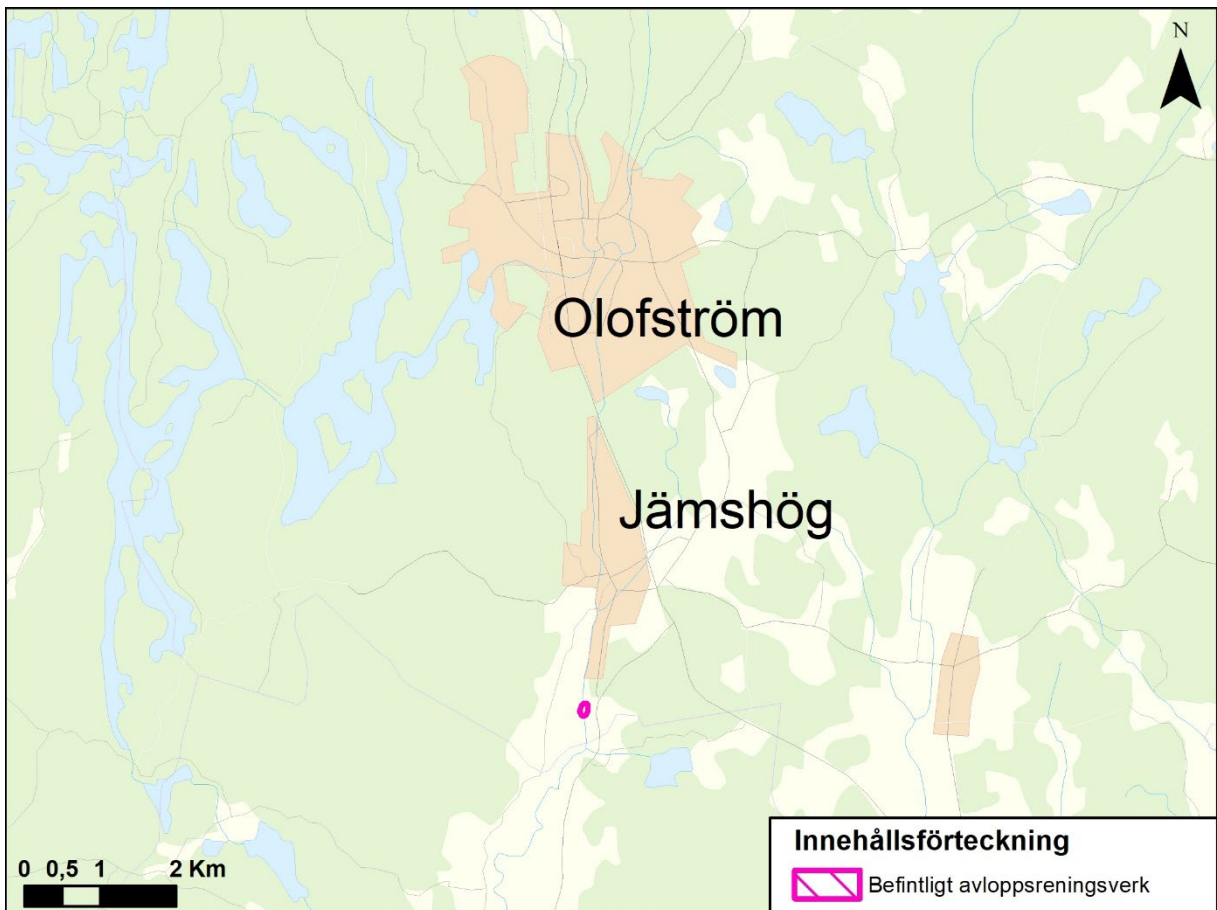
Avloppsreningsanläggningen omfattas av lag (2006:412) om allmänna vattentjänster och tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 pe. Detta medför att verksamheten per definition bedöms innebära en betydande miljöpåverkan enligt miljöbalken.

Olofströms Kraft bedömning är således att verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Undersökningssamråd jämlikt 6 kap. 24 § första stycket andra punkten miljöbalken har därför inte skett.

Lokalisering

Orientering

Ansökt verksamhet planeras på fastigheten Jämshög 8:81 där Jämshög reningsverk är lokaliserat idag, se Figur 1. Fastigheten är belägen 5 km från Olofströms samhälle, strax söder om Jämshög i Olofström kommun, Blekinge län. Utgångspunkten för denna ansökan är att Jämshög reningsverk även i framtiden ska finnas kvar och bedriva sin verksamhet inom samma fastighet. Närmaste bostadshus finns på cirka 70 meters avstånd från reningsverket.

Figur 1. Karta över lokaliseringen av Jämshög reningsverk i Olofströms kommun.

Planförutsättningar

Fastigheten där avloppsreningsverket ligger är utpekad i gällande översiktsplan (Översiktsplan för Olofströms kommun från 2025), som teknisk anläggning, befintlig infrastruktur. Närheten till Holjeån gör att fastigheten även ligger inom ett område utpekad för park, natur och friluftsliv. Den tillståndssökta verksamheten bedöms vara i överensstämmelse med gällande översiktsplan.

Enligt befolkningsprognos för Olofströms kommun som avser prognosperioden 2019–2028, beräknas folkmängden i Olofströms kommun att minska med 445 invånare, från 13 516 till 13 071 personer.

Olofströms kommun har en i kommunfullmäktige antagen vattentjänstplan (2025-02-10) med syfte att säkerställa en hållbar försörjning av dricksvatten, avloppsvatten och dagvatten i kommunen. Antagna inriktningar i vattentjänstplanen ska leda mot samma mål som aktuell översiktsplan, andra aktuella kommunala strategier och tillhörande program. Prioriterade åtgärder för avlopp enligt denna strategi är:

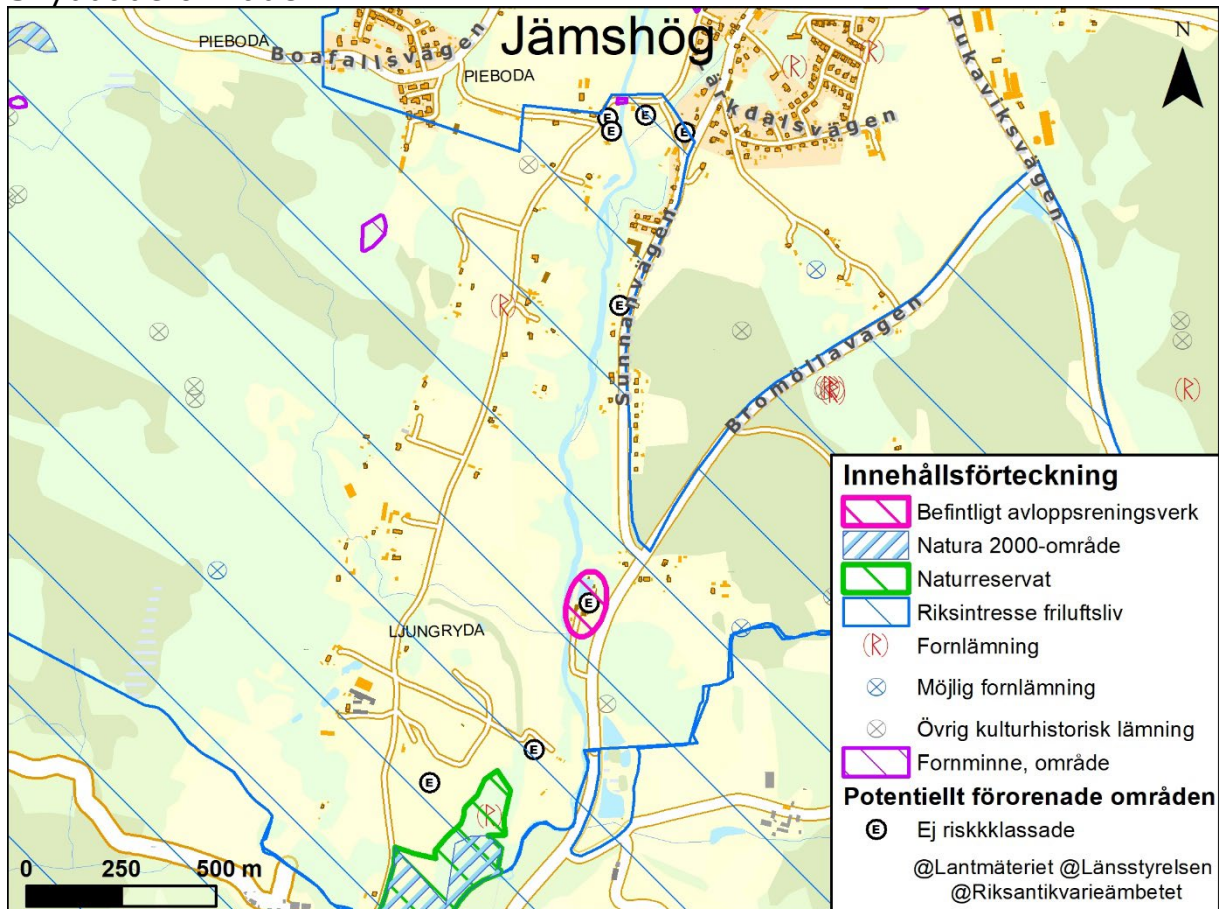
- Arbeta för att minska tillskottsvatten till avloppsnätet.
- Utbyggnad av Jämshög reningsverk för att möta framtida mer omfattande krav på rening.

Den tillståndssökta verksamheten är i överensstämmelse med gällande översiktsplan som antogs av kommunfullmäktige 2025-03-24. De prioriterade åtgärderna från vattentjänstplanen återfinns i översiktsplanen.

Detaljplan

Aktuell fastighet för reningsverket ägs av Olofströms kommun men är i dagsläget inte detaljplanlagd.

Skyddade områden

Figur 2. Karta över Jämshög reningsverk och de intressen som finns i närheten. Lager för strandskydd finns inte tillgängligt.

Strandskyddsområde

Strandskydd råder 100 meter från strandkanten, vilket innebär att stora delar av verksamheten ligger inom detta skyddade område. Strandskyddsdispens kommer sökas för de tillbyggnader som behöver ske inom strandskyddat område.

Naturvärden och vattenmiljö

Nedströms längs Holjeån finns Ljungröda som är utpekad som ett naturreservat och Natura 2000 område. Avståndet till reningsverket är cirka 900 meter.

Natura 2000

Längs Holjeån, cirka 900 meter söder om utsläppspunkten, ligger Natura 2000-området Ljungröda (SE0410126), se Figur 3. Området har en yta av cirka 8,3 ha och karaktäriseras av ett kuperat åslandskap med omfattande isälvsavlagringar, som Holjeån meandrar igenom. Branta sluttningar med ädellöv växlar med svämlövskogar och öppna betesmarker. Ljungröda är skyddat utifrån art- och habitatdirektivet (SCI).

Ytterligare cirka 400 meter söderut ansluter Natura 2000-området Östafors-Ljungröda (SE0420244), som är ett cirka 11,5 ha stort område och som även det pekats ut som ett Natura 2000-område. Holjeån, som meandrar och bitvis forsar genom området, har en artrik fisk- och bottenfauna och hyser förekomster av Natura 2000-arterna flodpärlmussla, hårklomossa och utter. Ån kantas av svämlövskog och de branta sluttningarna längs ån är huvudsakligen klädda med ädellövträd som avenbok, bok och ek med inslag av tidigare

hamlade träd med en rik moss- och lavflora. Området är skyddat utifrån art- och habitatdirektivet (SCI).

I höjd med samhället Östafors och söderut, utgörs Holjeån av Natura 2000-området Holjeån (SE0420306) som har en yta på cirka 29,3 ha. Här går Holjeån genom en dalgång som domineras av ett öppet odlingslandskap med alskog närmast vattendraget. I området finns bland annat flodpärlmussla, hårklomossa och utter. Holjeån är skyddad utifrån art- och habitatdirektivet (SCI).

Holjeån rinner ut i sjön Ivösjön som utgörs av Natura 2000-området Ivösjön-Oppmannasjön (SE0420319) som har en yta på cirka 6159,2 ha. Ivösjön tillsammans med Oppmannasjön hyser Skånes största bestånd av nissöga. Sjöarna är också en viktig miljö för fåglar, och området är känt för sin stora mångfald av fisk. Vid sjöns stränder finns bitvis områden med höga naturvärden. Ivösjön hyser utöver det även ishavsrelikter. Området är skyddat utifrån art- och habitatdirektivet (SCI).

Figur 3. Natura 2000-områden nedströms utsläppspunkten.

Riksintresse

Reningsverket ligger inom utpekat riksintresse för friluftsliv benämnt Valjeviken-Ryssberget-Halen-Raslången.

Kulturmiljö

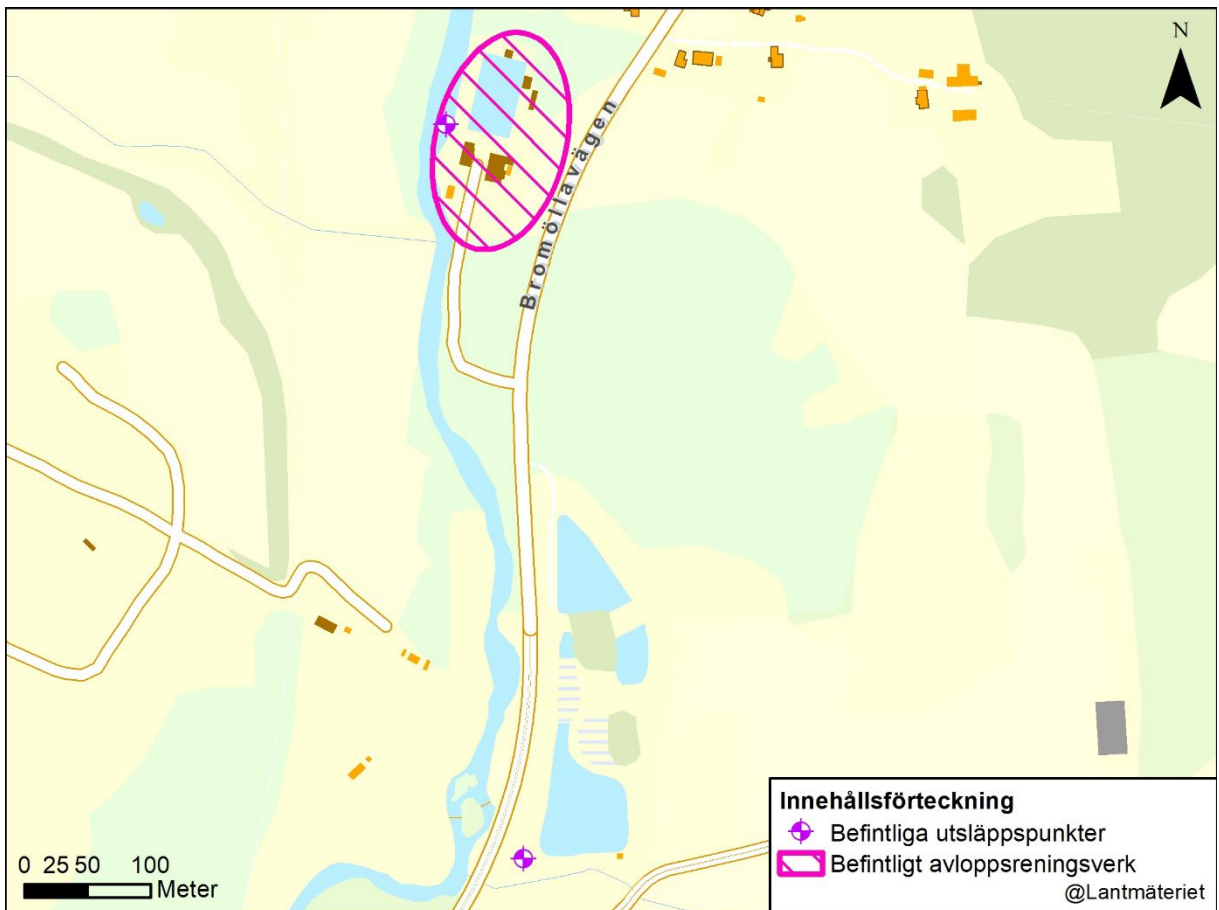
Det finns inte några registrerade fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar inom reningsverkets område. Vid våtmarken finns ett minnesmärke som är klassat som övrig kulturhistorisk lämning och syns ovan mark.

Potentiellt förorenade områden

Reningsverket finns med i listan för potentiellt förorenade områden som ej riskklassat. Söder om reningsverket på västra sidan om ån finns ytterligare två fastigheter som ej är riskklassade. De används idag som motorbana samt berg- och grustäkt.

Recipient

Recipient för det renade avloppsvattnet är vattenförekomsten Lillån-Snöflebodaån (WA92357275), Holjeån, del av Skräbeån som leder till Ivösjön och sedan Västra Hanöbukten i Östersjön. I Figur 4 är utsläppspunkterna till Holjeån markerade. Dels sker utsläpp till recipient vid reningsverket, dels efter våtmarkerna. Koordinaterna för utsläppspunkt från avloppsreningsverket är N 6231156,9; E 470511,6 SWEREF 99TM. Majoriteten av utsläppen (cirka 80 %) sker vid reningsverket. Recipientkontrollen samordnas av Skräbeåns vattenvårdskommitté Skräbeån. Olofströms kommun är medlem i förbundet och resultaten av recipientkontrollen redovisas årligen i en sammanställning.

Figur 4. Karta över Jämshög reningsverk utsläppspunkter, norra punkten direkt från reningsverket och södra punkten efter våtmarken till Holjeån.

Skräbeån

Statusen för recipienten Holjeån har klassats som hög utifrån kvalitetsfaktorn näringsämnen. Före inflödet i Ivösjön beräknades reningsverkets bidrag motsvara cirka 14 % av kvävetransporten och cirka 13 % av fosfortransporten år 2024, vilket dock är en överskattning eftersom vattendragets självrening inte har vägts in i skattningen.

Enligt vattenmyndigheten har sträckningen Lillån - Snöflebodaån (WA92357275) (Holjeån), där reningsverket är lokaliserat, bedömningen god ekologisk status samt god kemisk ytvattenstatus exklusive kvicksilver och bromerad difenyleter.

Verksamhetsbeskrivning

Nuvarande verksamhet

Reningsverket ligger på fastigheten Jämshög 8:81 och är beläget söder om Jämshög. Till verket kommer spillvatten från tätorterna Olofström, Jämshög, Kyrkhult, Grånum, och Vilshult. Dessutom kommer industriavloppsvatten från ett antal industrier i kommunen och externslam från enskilda anläggningar som idag töms i en separat mottagningsanläggning på reningsverket. Totalt är cirka 11 000 personer anslutna. Utöver reningsverket finns en våtmark i drift dit en delström av det renade vattnet pumpas. Dimensionerande belastning samt utfall för år 2022–2024 framgår av Tabell 1 nedan.

Tabell 1. Belastning Jämshög reningsverk.

Parameter	Dimensionerande belastning	Tillståndsgiven belastning	Utfall 2022-2024	Enhet
Anslutning	19 500	19 500	5 820	pe
Qdim	550	500		m ³ /h
Qmax	1 000	1 000		m ³ /h
Qmedel		9 000	5 088	m ³ /d
Qmedel		375	212	m ³ /h
BOD ₇		1 400	400	kg/d
N-tot		275	98	kg/d
P-tot		60	12	kg/d

Den nuvarande reningsprocessen i Jämshög reningsverk omfattar mekanisk rening, biologisk rening, kemisk behandling samt slambehandling.

Före den mekaniska reningen, gallerstationen, finns en bräddpunkt för orenat avloppsvatten. Inga bräddningar har skett de senaste tre åren (2022–2024). Inkommande vatten passerar först ett rensgaller där större föroreningar som papper, trasor, tops m.m. avskiljs för att tvättas och skickas vidare till förbränning. Därefter leds vattnet till ett fingaller och luftat sandfång. Här låter man större partiklar som sand och grus sjunka till botten. Avskilt rens från gallret tvättas, finfördelas samt komprimeras. Sand från sandfången tvättas i en sandtvätt.

Avloppsvattnet behandlas därefter biologiskt i en aktivslamanläggning utformad för möjlighet till biologisk fosforering. Vattnet leds först till en anaerob bassäng. Därefter leds vattnet genom två seriekopplade luftningsbassänger och tre parallella sedimenteringsbassänger. Av bildat slam i biosteget, återförs huvuddelen som returslam tillbaka till anaerobzonen via en deoxbassäng, medan en mindre del pumpas till en slamoxideringsbassäng för stabilisering.

Efter sedimenteringsbassängerna pumpas vattnet till biobädden för nitrifikation. I biobädden sprids vattnet över ett bärmaterial i polypropylen med volymen cirka 220 m³, med en total yta av cirka 53 000 m². Efter biosteget tillsätts fällningskemikalien. Kemsammet avsätts i tre eftersedimenteringsbassänger. Bildat kemsam pumpas tillbaka till bioreningen och tas ut tillsammans med överskottsslammet. Externslam från enskilda avloppsanläggningar i kommunen behandlas också på anläggningen. Det tas emot i en separat anläggning där det rensas på trasor och fibrer, slammet pumpas sedan till befintligt slamlager.

Av det totala flödet pumpas normalt maximalt cirka 1 500 m³/d av det renade avloppsvattnet till en närliggande våtmark bestående av tre öppna dammar och tre översilningsytor med en sammanlagd yta av 1,15 ha. Här sker ytterligare nitrifikation och sedimentering innan avloppsvattnet leds ut i recipienten Holjeån. Flöden över cirka 1 500 m³/d leds direkt från reningsverket till recipienten.

Befintligt tillstånd

Länsstyrelsen gav 1997-01-20 tillstånd enligt miljöskyddslagen att från Jämshög avloppsanläggning på fastigheten Jämshög 8:81 släppa ut renat avloppsvatten i Holjeån som mynnar ut i Ivösjön. Från Ivösjön rinner vattnet genom Skräbeån som har sitt utlopp i Hanöbukten i Skåne län. Utöver tillståndsbeslut finns följande beslut för verksamheten:

Beslut om betydande miljöpåverkan
Tillståndsbeslut våtmarken

2000-05-02
2003-02-04

Beslut om omprövning av villkor för våtmarken	2003-03-27
Beslut om begäran om upphävande av kontrollprogram	2004-11-05
Tillstånd till miljöfarlig verksamhet	2008-05-29
Ändring av villkor 15 i gällande beslut om tillstånd avseende Jämshög reningsverk i Olofströms kommun	2011-12-12
Fastställelse av slutliga villkor	2014-01-09

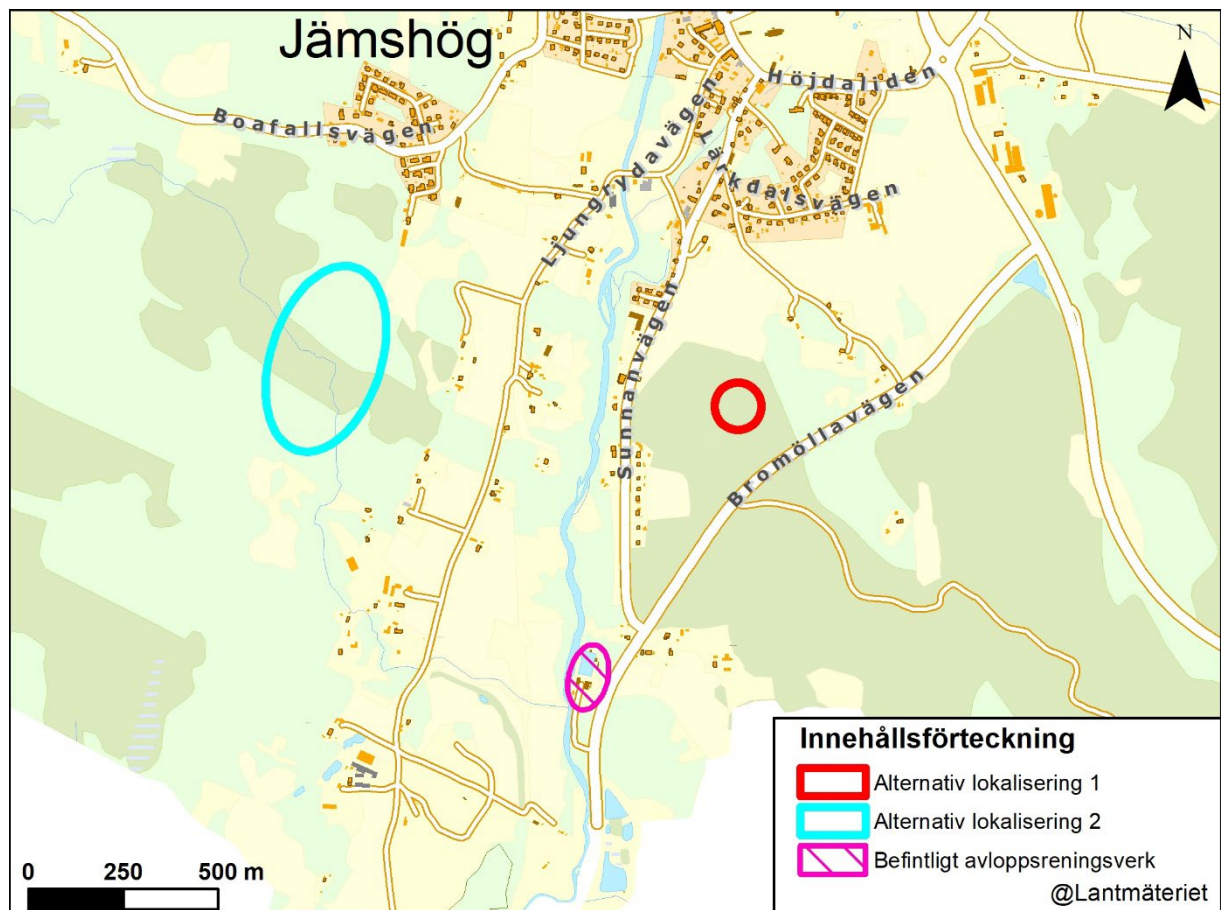
Alternativ

Nollalternativ

I miljökonsekvensbeskrivningen ska ansökt verksamhet jämföras med ett nollalternativ, det vill säga vad miljökonsekvenserna bedöms bli, direkt och indirekt, om den ansökta verksamheten inte kommer till stånd. Nollalternativet i ansökan innebär därmed att befintligt tillstånd kvarstår för reningsverket i Jämshög.

Alternativ lokalisering

Alternativ plats har utretts inför tillståndsansökan, se Figur 5.

Figur 5. Karta över Jämshög reningsverk samt alternativa lokaliseringar som utretts.

Begränsningar i platser

Den nordliga gränsen för reningsverket är södra delen av Olofströms tätort eftersom spillvattnet flödar i sydlig riktning genom samhället. Det finns även ett vattenskyddsområde som begränsar möjligheten till placering mellan Olofström och Jämshög.

Väster om Jämshög finns naturreservatet och Natura 2000-området benämnt Halen. Områdena har en stor utbredning och slutar när bebyggelse tar vid i Jämshög. Väster om Holjeån är utrymmet begränsat av strandskyddat område och risk för översvämningar tillsammans med bebyggelsen.

Öster om Holjeån finns majoriteten av Jämshögs bebyggelse och de platser med öppen mark fram till Pukaviksvägen medger inte tillräckligt avstånd till bostäder för att inrymma ett nytt reningsverk. Öster om Pukaviksvägen planeras för etablering av ny järnväg, Sydostlänken. När dessa planer förverkligas skapas en risk för ledningarna som måste passera under järnvägen om reningsverket etableras öster om Sydostlänken. Därför är mark väster om utvecklingsområdet för Sydostlänken inte aktuell för ett reningsverk.

Söder om befintligt reningsverk går gränsen till Skåne län och Bromölla kommun. Det finns en motorbana, grustäkt och bergtäkt som tillsammans med naturreservat och Natura 2000-områden medför att lokaliseringen är olämplig.

Beskrivning av alternativ

En övergripande utredning av alternativa lokaliseringar för reningsverket visar att möjligheterna är begränsade för Olofströms kommun. Oavsett alternativ kommer recipient vara Holjeån.

Alternativ lokalisering 1 ligger i ett kuperat skogsparti mellan Bromöllavägen och Sunnavägen. Närmaste bostadshus är idag cirka 300 m från lokaliseringen. En övrig kulturhistorisk lämning finns inom området. Norr om alternativet finns ett område som är markerat som ny mångfunktionell bebyggelse enligt Olofströms översiktsplan.

Alternativ lokalisering 2 ligger väster om Holjeån och Ljungrydsvägen i ett kuperat skogsparti. Det är cirka 250 m till närmaste bostadshus, området är inom riksintresse friluftsliv och det finns en möjlig fornlämning inom området.

Alternativ recipient

Recipienten för det renade avloppsvattnet är Holjeån, del av Skräbeån. En utredning har genomförts som redovisar alternativa utsläppspunkter för det renade avloppsvattnet, med uppskattade kostnader. Alternativutredningen kommer att redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen för den kommande tillståndsansökan.

Valt alternativ

Ansökan behandlar ett befintligt reningsverk och det bedöms inte vara samhällsekonomiskt rimligt att flytta reningsverket med anledning av de förändringar som planeras. Ansökan avser fortsatt verksamhet med befintlig lokalisering. Dimensioneringen ändras till 15 000 pe motsvarande 1 050 kg/d BOD₇ årligen och med föreslagna begränsningsvärde för utsläpp av BOD₇, P-tot och N-tot. Se Tabell 3 för planerad belastning.

Ytterligare redovisning av alternativa placeringar av avloppsreningsverk och utsläppspunkt samt en bedömning avseende lokalisering, kommer att redovisas i den till ansökan tillhörande miljökonsekvensbeskrivningen.

Tabell 2. Planerad belastning Jämshög reningsverk.

Parameter	Dimensionerande belastning	Enhet
Anslutning	15 000	pe
Qmedel	7 500	m ³ /d
Qmedel	313	m ³ /h
BOD ₇	1 050	kg/d
N-tot	225	kg/d
P-tot	45	kg/d

Utformning

Den sökande har idag inte fastställt behandlingssteg och typ av rening för anläggningen. Nedan är en preliminär redogörelse för utformning samt alternativ som övervägs i dagsläget. Andra utformningar med likvärdigt eller bättre reningsresultat kan bli aktuella, dessa kommer i så fall att redogöras för i ansökan. Utbyggnaden kommer dock medföra att kväverningsprocessen på reningsverket är tillräcklig för att kraven i avloppsdirektivet uppfylls utan att våtmarken "Mossadammarna" behöver nyttjas. Våtmarken föreslås därför att avvecklas från verksamheten. Det innebär även att utsläppspunkten från våtmarken flyttas till utloppet vid reningsverket. Reningsverket kommer därmed endast ha kvar en utsläppspunkt. Vattenflöde genom våtmarken föreslås dock fortsätta i tillräcklig omfattning för att bibehålla befintliga naturvärden. I miljökonsekvensbeskrivningen kommer konsekvenserna av att avveckla dammarna från verksamheten att beskrivas.

Preliminär mekanisk behandling

Den mekaniska behandlingen planeras utföras med mekaniska steg som galler och sedimentationsprocesser (sandfång och försedimentering). Två separata linjer av mekanisk rening föreslås för att bättre klara driftstörningar och underhållsarbete.

Sekundär biologisk behandling

Biosteget byggs om till en biologisk process med kväverening, antingen med en bärarprocess MBBR (Moving Bio Bed Reactor) eller en IFAS (Integrated Fixed film Activated Sludge) med nitrifikation och viss fördenitrifikation samt kompletterande efterdenitrifikation i MBBR.

Tertiär kemisk behandling

Reningsverket planeras att utföras med efterfällning av fosfor.

Slambehandling

Slambehandling via slamförtjockare/slamlager och avvattning. Denna utformas beroende på val av process tidigare.

I den planerade verksamheten ingår även att reningsverket skall fortsätta kunna ta emot externslam från enskilda avloppsanläggningar för behandling.

Miljöpåverkan av verksamheten

Verksamheten vid ett reningsverk ger upphov till ett antal miljökonsekvenser där utsläpp till vatten är det mest signifikanta. Nedan listas de miljöaspekter som även kommer att beskrivas i den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som bifogas tillståndsansökan. MKB:n ska ge en samlad bedömning av hur reningsverket påverkar miljön och människors hälsa.

Utsläpp till vatten

Renat avloppsvatten innehåller generellt en viss mängd näringsämnen, som kan orsaka övergödning, bakterier som kan vara skadliga för djur och människor samt mikroföroreningar som tungmetaller och miljöskadliga organiska ämnen. I miljökonsekvensbeskrivningen kommer konsekvenser vid höga och låga flöden i recipient beskrivas närmare.

Reningsverkets verksamhet är befintlig och har bedrivits på platsen sedan 1970.

Reningsverkets utsläpp idag är förlagt till Holjeån. I gällande tillstånd regleras halterna av BOD₇ och fosfor som kvartalsmedelvärde och får som högst uppgå till 10 mg BOD₇ respektive 0,3 mg totalfosfor per liter samt av ammoniumkväve som medelvärde under perioden juni-oktober och får som högst uppgå till 8 mg/l. Under de senaste åren har riktvärdena för dessa parametrar klarats med god marginal. Fortsatt verksamhet vid reningsverket medför fortsatt utsläpp av renat avloppsvatten i enlighet med nuvarande halter avseende BOD₇ och fosfor. Däremot kommer kvävehalterna minska då anläggningen kommer kompletteras med kväverening enligt krav i avloppsdirektivet.

Diskussioner om läkemedelsrening har pågått i branschen under flera år men eftersom varken reningskraven är tydliga från myndigheterna eller reningstekniken beprövad för svenska förhållandena anses det i dagsläget vara orimligt att installera ett ytterligare reningssteg för rening av läkemedel på Jämshög reningsverk. Den planerade verksamheten avses dock utformas på så sätt att det är möjligt att anlägga ett steg för läkemedelsrening i framtiden.

Sanering av ledningsnät sker fortlöpande för att minska mängden tillskottsvatten och variationer i flöde.

Dagvatten som bildas på hårdgjorda ytor i anslutning till de olika processtegen leds till intaget på reningsverket.

Natura 2000

Avloppsreningsverket kommer att släppa ut ett renat avloppsvatten till Holjeån. Undantagsvis sker utsläpp av orenat avloppsvatten vid nödbräddning strax norr om utsläppspunkt för renat avloppsvatten. Värt att notera är att Natura 2000 området som heter Holjeån (SE0420306) inte avser hela Holjeåns sträckning, utan börjar cirka 2 300 meter nedströms om utsläppspunkten.

Den påverkan som kan uppstå avseende Natura 2000-områden är både utifrån kvalitet med tillförsel av exempelvis näringsämnen och metaller, samt kvantitet genom tillförsel av vatten. Jämshög avloppsreningsverk har funnits på platsen sedan 1970 och har kontinuerligt släppt ut renat avloppsvatten till recipienten. De höga skyddsvärdena i de nedströms belägna Natura 2000-områdena pekades ut då utsläpp från reningsverket redan pågått under en längre tid. Utpekade skyddsvärden bör därför kunna samexistera tillsammans med de utsläpp Jämshög ARV ger upphov till. Utsläppen från den planerade verksamheten bedöms dessutom bli lägre jämfört med dagens, vilket bör leda till en minskad påverkan på Natura 2000-områdena.

Den eventuella påverkan till följd av utsläpp av renat avloppsvatten kommer att vara som störst i Natura 2000-området närmast utsläppspunkten och vara mindre tydlig i de längre nedströms liggande Natura 2000-områdena. Då verksamheten planeras bedrivs i närhet till ett flertal Natura 2000-områden kommer ansökan även att omfatta tillstånd enligt 7 kapitlet miljöbalken och eventuell påverkan kommer att bedömas vidare i miljökonsekvensbeskrivningen.

Utsläpp till luft

Generellt är de största källorna till luftutsläpp vid reningsverk olika behandlingssteg samt grovrening och slamhantering. Andra utsläppskällor är avgasutsläppen från tunga transporter till och från reningsverket. Emissionerna utgörs främst av metangas, kväveoxider och koldioxid. Verksamheten kan också bidra med viss luktolägenhet i närområdet, i huvudsak från slamhanteringen.

Det har inte inkommit några klagomål de senaste åren gällande lukt.

Utsläpp till mark

Vid fordonshaveri som ger till exempel läckage av hydraulolja kan utsläpp ske av förorenande ämnen till mark.

Utsläpp till mark kan också inträffa vid spill eller läckage av kemikalier. För att förhindra utsläpp till mark används invallning eller annat sekundärt skydd för cisterner och kärl. Merparten av anläggningens verksamhetsytor är hårdgjorda.

Transporter

Transporter med tunga fordon utgörs främst av hämtning av slam, leverans av kemikalier och externslam.

Närmare beskrivning av lokala transportvägar redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Slam och avfall

Restprodukter som uppkommer vid anläggningen utgörs främst av gallerrens, avloppsslam och sand. Gallerrenset skickas till Mörrums avfallsanläggning för vidare transport till slutlig mottagare för förbränning. Avloppsslammet omhändertas av entreprenör som använder det vid exempelvis tillverkning av anläggningsjord. Volymen sand har minskat betydligt sedan en sandtvätt har installerats på reningsverket. Den sandvolym som uppkommer transporteras till godkänd mottagare.

Övrigt avfall från verksamheten utgörs av mindre mängder avfall i form av förpackningar, papper, skrot och motsvarande avfall, samt mindre mängder farligt avfall i form av spilloljor, kemikalierester m.m. Vart och ett av dessa avfallsslag lämnas var för sig till miljöriktigt omhändertagande.

Buller

Buller från verksamheten kan uppkomma från installerade maskiner samt transporter till och från anläggningen. Några klagomål på buller har inte kommit in de senaste åren. Den ansökta anläggningen planeras på fastighet Jämshög 8:81 där Olofströms reningsverk ligger idag. Närmiljön består i dagsläget av enstaka bostadshus (närmaste cirka 70 meter). Vid våtmarkerna finns närmast en motorklubb som ligger på motsatt sida väg 116. Anläggningen kommer att konstrueras för att klara värden i Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller.

Resursanvändning och råvaror

Energi

Den ansökta anläggningens energiförbrukning är beroende av slutligt processval. Energiförbrukningen kommer att beskrivas närmare i den till ansökan bifogade tekniska beskrivningen.

Kemiska produkter

De kemikalier som hanteras i större mängder i verksamheten är fällningskemikalier och polymerer. Fällningskemikalier används för att i avloppsvattnet kemiskt binda

fosforföreningar i löst form och få dem att sedimentera och polymerer används vid slamavvattnings. Den framtida kemikalieförbrukningen är beroende av slutligt processval.

Kolkälla

Till den biologiska processen kan finnas behov av extern kolkälla, beroende på processval.

Markanvändning

I omgivningarna kring reningsverket och dess recipient finns skyddade områden bland annat Natura 2000-område och naturreservat.

Närmare beskrivning av dessa områden och bedömning av påverkan redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Enligt MSB:s översvämningskartering längs Skräbeån föreligger översvämningsrisk av området att vara låg. En kartering specifikt för reningsverket som inkluderar skred och rasrisk har genomförts. Riskerna kommer att beskrivas och bedömas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

Risk för incidenter och olyckor

Verksamhetsutövaren arbetar systematiskt med riskfrågor vid sina anläggningar och kommer bedriva detta arbete även vid den ansökta verksamheten.

Risker som föreligger vid reningsverket är exempelvis utsläpp av orenat avloppsvatten, kemikalieutsläpp och brand. Dessa utreds närmare i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Miljömål

Nationella, regionala och eventuella lokala miljömål kommer att beaktas.

Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll

Miljökonsekvensbeskrivningen kommer att innefatta redogörelse av den miljöpåverkan som kommer ske av de förändringar som ansökan avser både för fysisk utbyggnad och fortsatt drift efter utbyggnad. Innehållet planeras enligt nedan:

1. Sammanfattning
2. Administrativa uppgifter
3. Introduktion (syfte, avgränsning och tillståndprocessen)
4. Verksamhetsbeskrivning, nuvarande reningsverk (gällande villkor, processbeskrivning, recipientförhållande, planförhållande och omgivningsbeskrivning)
5. Planerad verksamhet (alternativ, processbeskrivning, miljömål)
6. Bedömning av verksamhetens konsekvenser (miljödata, miljö kvalitetsnormer, Natura 2000, klimateffekter, friluftsliv, kulturmiljö och resurshushållning)
7. Sakkunskap
8. Källförteckning

Referenser

Avloppsdirektivet (EU) 2024/3019

Jämshög reningsverk – förslag på utbyggnad (2020) Eva Dalentoft

Lag om allmänna vattentjänster (2006:412)

Länsstyrelserna, Geodatakatalogen 2020-05-26

Miljöbalken (SFS 1998:808)

Miljörapporter för Jämshög reningsverk 2022-2024, Olofströms Kraft

MSB, Översvämningskartering utmed Skräbeån, Rapport nr 25, 2014-10-31

Naturvårdsverkets kartverktyg Skyddade områden

SGS, Årsrapport för samordnad recipientkontroll Skräbeån 2024, utfört på uppdrag av Skräbeåns Vattenvårdskommitté

Skogsstyrelsens kartverktyg skogens pärlor

Statisticon AB, Befolkningsprognos 2019-2028 Olofströms kommun

Vattentjänstplan Olofström kommun – Det livsviktiga vattnet (2025)

VISS-VatteninformationsSystem Sverige, Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna

Översiktsplan Olofströms kommun (2025)